

Afvaltarieven

in relatie tot andere
heffingen voor de
burger

*Beeldvormende presentatie in
Commissie Algemene Zaken*

7-10-2024

Aanleiding presentatie

Deze presentatie geeft u de context waarbinnen de bepaling van de afvaltarieven tot stand komt en de feitelijke onderbouwing van een aantal relevante beleidskeuzes

Agenda

Afvalstoffenheffing

- Afvaltarieven
- Beleidskeuzes afval
 - Besparingsmogelijkheden – (frequentie papierinzameling, PBD, luierinzameling)
 - Toekomstig (informerend) – (mobiele milieustraat, afvalcoaches, GFE hoogbouw)

Overige gemeentelijke heffingen

- Rioolheffing
- Onroerend Zaak Belasting

Concluderend

- Belastingdruk
- Te overwegen beleidskeuzes afval

Afvalstoffenheffing

Actualisering en toerekening straatreiniging

Budgetten

- Straatreiniging: 25% doorbelast naar exploitatie Afval, 37,5% naar gesloten exploitatie Riool
- Beide budgetten zaten in begroting nog op niveau 2022
- Tekorten afgelopen jaren ten laste gebracht van Exploitatie (Voorziening Afval -> €0)
- Opnieuw hogere kosten door loon- en prijsontwikkeling
- Budgetten (straatreiniging, bijzet) geactualiseerd voor 2025

Gevolgen voor tarieven

- Actualisering en hogere toerekening naar Afval en Riool resulteert in tariefstijgingen
- Verhoging van rioolheffing met 1% (renteontwikkeling, slechts gedeeltelijk toerekening van straatreiniging)
- Verhoging van €6,- per huishouden aan afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing

Afvaltarieven

- Begroting Cure stijging à €26,-
- Begroting Gemeente stijging à €6,-
- **Stijging €32,- per huishouden**

Toelichting

Vastrecht

Stijging a.g.v. Begroting Cure 2025 bedraagt €26,-

- Niet-beïnvloedbare kosten à €17,-
o.a. personeelskosten, materieel en overige bedrijfsvoering (vastgesteld door AB Cure)
- Beïnvloedbare kosten à €9,-
beleidskeuzes frequentie papier- en PBD-inzameling (wordt nader toegelicht in deze presentatie)

Stijging a.g.v. MPB 2025-2028 bedraagt €6 (zie kader)

Variabele tarieven

Stijging 3,3% door indexering

Vast (per huishouden)	2025
Tarief 2024	€ 190,-
Tarief 2025	€ 222,-
Stijging	€ 32,-

Variabel	2024	2025
Tarief GFT 80 liter	€ 3,05	€ 3,15
Tarief GFT 140 liter	€ 5,19	€ 5,36
Tarief GFT 240 liter	€ 8,40	€ 8,68
Tarief Rest 80 liter	€ 5,92	€ 6,12
Tarief Rest 140 liter	€ 10,04	€ 10,37
Tarief Rest 240 liter	€ 16,13	€ 16,66
Tarief Hoogbouw 25 liter	€ 2,09	€ 2,16
Tarief Hoogbouw 40 liter	€ 3,44	€ 3,55

Intermezzo – Nascheiding

Cure is aangesloten bij het collectief Midwaste. Via Midwaste worden onder andere aanbestedingen voor afvalverwerking gecoördineerd. De leden van Midwaste bestaan uit gemeenten en gemeentelijke inzameldiensten.

Zoals bekend loopt er een initiatief vanuit Midwaste om met een aantal leden gezamenlijk te komen tot nascheiding. Hierbij wordt o.a. PBD uit het restafval gescheiden. Deze manier van afvalverwerking heeft gevolgen van de PBD-inzameling en waarschijnlijk ook voor de wijze waarop het diftar-systeem wordt ingevuld. Ondanks eerdere aankondigingen is er vertraging in het voorstel van Midwaste ontstaan. De verwachting is dat u in het eerste kwartaal van 2025 verder wordt geïnformeerd.

De andere Cure-gemeenten hebben besloten om, vooruitlopend op dit initiatief, al eerder met nascheiding te starten. Eindhoven doet dat al vanaf 2024 en Valkenswaard gaat dat doen vanaf 2025. Gemeente Geldrop-Mierlo zit in de gunstige positie om resultaten van deze gemeentes te kunnen gebruiken voor onze eigen overwegingen.

Beleidskeuzes afval

Beleidskeuzes - besparingsmogelijkheden

Frequentie papierinzameling verlagen

Omschrijving

Oud papier werd tot 2023 in Mierlo elke 2 weken ingezameld door verenigingen. In Geldrop zamelde Cure elke 4 weken het papier. Met het beëindigen van de inzameling door verenigingen is de frequentie Papierinzameling in Geldrop en Mierlo gelijkgetrokken naar elke 2 weken. De berekende besparing is gebaseerd op een frequentie van elke 4 weken.

Toelichting

Ondanks de verwachting dat halvering van de frequentie ook halvering van de kosten inhoudt, is de besparing van deze maatregel beperkt. Bij een hoger aanbod zal de vuilniswagen eerder terug moeten rijden naar het terrein van Cure, waardoor de productiviteit omlaag gaat. Ook alternatieve oplossingen als de inzet van de milieustraat of Renewi als overslagpunt bieden vooralsnog geen mogelijkheden.

Kosten ter indicatie

Besparing op met name personeelskosten: €33.000,-
Minderung van kosten per huishouden: €1,80

Advies

Ontraden, gezien de geringe besparing in kosten in verhouding tot de vermindering van service

Ongedaan maken extra inzamelroutes PBD

Omschrijving

Op specifieke locaties rijdt Cure extra inzamelroutes vanwege zeer groot aanbod van PBD en overlast door aanbod op de verkeerde dag. Deze maatregel is in het leven geroepen om de leefbaarheid te verbeteren, maar kan uit kostenperspectief worden teruggedraaid.

Toelichting

Het teniet doen van deze routes leidt tot een onprettige woonsituatie in bepaalde wijken. Er worden kosten op de afvalexploitatie bespaard, maar er ontstaan extra kosten voor straatreiniging/zwerfafval en handhaving.

Alternatieve beleidskeuze

Inzamelfrequentie in de hele gemeente te verhogen naar 1x per week. Kosten voor straatreiniging en handhaving nemen naar verwachting af.

Kosten ter indicatie

Besparing op met name personeelskosten: €125.000,-
Minderung van kosten per huishouden: €7,-
Meerkosten alternatieve keuze per huishouden: €9,50

Advies

Ontraden, gezien de verwachte stijging van kosten van straatreiniging en handhaving.

Luierinzameling afschaffen

Omschrijving

Op kinderdagverblijven en scholen kunnen ouders de luiers van hun kinderen inleveren. De luiers worden ingezameld en verwerkt door Renewi.

Toelichting

Luiers worden vanwege het tekort aan verwerkingscapaciteit als restafval verwerkt. De dienst die Gemeente Geldrop-Mierlo aan jonge ouders levert, wordt bekostigd uit het vastrecht. Als deze dienst wordt afgeschaft, moeten zij luiers bij het restafval aanbieden. De kosten zijn dan volledig voor de kleine doelgroep van jonge gezinnen. Bovendien is de inzamelfrequentie voor restafval voor deze gezinnen niet toereikend. Alternatieven zoals het gebruik van ondergrondse containers zijn haalbaar, maar in de praktijk niet wenselijk.

Kosten ter indicatie

Besparing op verwerking door Renewi: €90.000,-
Minderung van kosten per huishouden: €4,90
Meerkosten voor jonge gezinnen: €280,-

Advies

Ontraden, gezien de enorme verschuiving van lasten naar jonge gezinnen en praktische bezwaren

Beleidskeuzes – toekomstig (informerend)

Mobiele milieustraat

Omschrijving

Verplaatsbaar inzamelpunt voor fracties die normaal gezien op de milieustraat ingeleverd moeten worden.

Uitkomst

Zeer positief ontvangen door inwoners. Financieel alleen interessant wanneer de drie Cure-gemeentes gezamenlijk investeren. EHV en VLK hebben aangegeven de komende twee jaar niet te investeren.

Kosten ter indicatie

Kosten voor 26 dagen (alle zaterdagen van twee kwartalen per jaar) mobiele milieustraat: €100.000,-
Meerkosten per huishouden: €5,50

Advies

Ontraden, aangezien de lasten niet met drie gemeenten gedragen kunnen worden

GFE Hoogbouw

Omschrijving

In hoogbouw wordt GFT-afval niet als losse fractie ingezameld. Volgens Europese wetgeving moet dit per 1 januari 2024 wel gedaan worden. In deze proef is onderzocht hoe het inzamelen van GFE-afval verloopt. Door etensresten van restafval gescheiden te houden, is het scheidingspercentage theoretisch hoger en de lasten voor de inwoner lager.

Uitkomst

De proef sloeg niet zo goed aan als gehoopt. Men vond het gebruik van de GFE-inzamelzakjes onprettig. Wanneer er weer externe ruchtbaarheid aan gegeven werd, was de aangeboden hoeveelheid hoger. Ook beïnvloedde andere afvalproblematiek in het testgebied de bereidwilligheid om mee te werken aan deze proef.

Kosten ter indicatie

Eenmalige kosten voor overname materiaal: €10.000,-
Jaarlijkse kosten voor uitvoering proef €10.000,-
Kosten opgenomen in tarief per huishouden: €1,10

Advies

Neutraal – proef met lage investering voortzetten, maar nog niet als beleidskeuze invoeren

Afvalcoaches

Omschrijving

Inzet van coaches die inwoners actief informeren over de wijze van afvalscheiding, het aanbieden van afval en de mogelijkheden van het (gratis) aanbieden van reststromen bij de milieustraat en kringloopvoorzieningen.

Uitkomst

Er is uitgegaan dat afvalcoaches op basis van vrijwillige inzet geworven zouden worden. Verschillende gesprekken met potentiële kandidaten hebben niets opgeleverd. Voor Eindhoven zijn twee afvalcoaches in dienst van Cure aangesteld. De inzichten die deze afvalcoaches verkrijgen, zijn mogelijk ook van toepassing op Geldrop-Mierlo.

Kosten ter indicatie (wegens privacy niet uitgedrukt in bedragen)

Aanstelling van 0.3 FTE
Meerkosten per huishouden naar rato

Advies

Neutraal – aandacht vooralsnog uit naar plan van aanpak voor bijzet, waarmee de inzet van afvalcoaches mogelijk overbodig wordt.

Overige gemeentelijke heffingen

Rioolheffing

Riooltarieven

- In 2025 – 2027 jaarlijkse stijging à 1% door ontwikkelingen rente en straatreiniging
- **Stijging €2,40** bij laag waterverbruik, excl. indexering à 3.3%

Toelichting

- Gesloten exploitatie: lasten worden gedekt door baten
- Resultaat wordt gestort of onttrokken aan egalisatievoorziening Riool
- Financiële paragraaf Gemeentelijk Riolerings Plan met behulp van rekenmodel jaarlijks doorgerekend
- Rentestand en ongunstige prijsontwikkelingen t.g.v. geopolitieke situatie bepalend
- Afgelopen jaren geen noodzaak voor stijging Rioolheffing
- In 2025 – 2027 wordt een stijging van jaarlijks 1% ingevoerd
- Berekeningen en tariefstelling exclusief kostenindexatie t.g.v. inflatie

Onroerendezaakbelasting

OZB tarieven

- Plaats 23 in ranglijst gemeenten in 2024
(aantal gemeenten in de ranglijst is 345, waarbij plaats 1 de laagste tarieven heeft)
- Stijging €19,-** bij gemiddelde WOZ-waarde woning

Voorlopige berekening tarieven 2025

Woningen

Toename tarief door indexering 3,3% en 4,1% door hogere bijdrage BSOB
Afname tarief waardestijging 8,1%

	2023	2024	2025
OZB eigenaar woning	0,0645%	0,0659%	0,0656%
OZB eigenaar niet woning	0,1787%	0,1834%	0,1906%
OZB gebruiker niet woning	0,1452%	0,1490%	0,1548%

Niet woningen eigenaar en gebruiker

Toename tarief door indexering 3,3% en 4,1% door hogere bijdrage BSOB
Afname tarief waardestijging 3,5%

Belastingdruk

- Som van Afvalstoffenheffing, Rioolheffing en OZB
- Plaats 54 in ranglijst gemeenten in 2024
(aantal gemeenten in de ranglijst is 345, waarbij plaats 1 de laagste tarieven heeft)
- Totale stijging €53,40**

	Eigenaar woning			Huurder woning		
	een-persoons huishouden	meer-persoons huishouden	Rangorde meer-pers. huishouden	een-persoons huishouden	meer-persoons huishouden	Rangorde meer-pers. huishouden
Geldrop-Mierlo	€ 780	€ 869	54	€ 469	€ 557	254
Gem. Noord-Brabant	€ 829	€ 908		€ 357	€ 442	

Bron: Tabel 33 Atlas van de lokale lasten 2024, gegevens hebben betrekking op 2024

Intermezzo – Algemene Uitkering Gemeentefonds (1/5)

De relatie met de algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Uitgangspunt: Gemeenten moeten in staat zijn een gelijk niveau van voorzieningen te realiseren bij een gelijke belastingdruk voor hun inwoners.

1. Het gemeentefonds is kostengeoriënteerd.
2. Het gemeentefonds houdt rekening met de mogelijkheid om eigen inkomsten te genereren.

Inkomstencorrectie

Voor de OZB wordt een landelijk rekentarief gehanteerd. Hiermee wordt vervolgens gerekend hoeveel OZB een gemeente zou kunnen innen gelet op de waarde van het onroerend goed in die gemeente. Deze uitkomst wordt als inkomstencorrectie in mindering gebracht op de algemene uitkering.

Algemene Uitkering Gemeentefonds (2/5)

Nadrukkelijk.

De inkomstencorrectie op het gemeentefonds is dus niet afhankelijk van ons eigen tarief.

Maar het begrotingssaldo van de gemeente wordt wel door de volgende 2 zaken beïnvloed:

1. de hoogte van de algemene uitkering;
2. de hoogte van onze OZB-opbrengst.

Het eerste wordt dus niet bepaald door de hoogte van ons tarief het tweede uiteraard wel.

Algemene Uitkering Gemeentefonds (3/5)

2024			
Belastingsoort	Kortingstarief	Ons tarief	Verschil
OZB eig woningen	0,07120%	0,0659%	-0,00530%
OZB gebr niet woningen	0,15617%	0,1490%	-0,00717%
OZB eig niet woningen	0,20531%	0,1834%	-0,02191%

Als de inkomstencorrectie hoger is dan ons tarief, dan wordt per saldo het begrotingssaldo nadeliger bij waardestijging. En wat positiever bij waardedaling.

Let op: areaal-uitbreiding is ook stijging van de totale WOZ-waarde.

Algemene Uitkering Gemeentefonds (4/5)

Inkomstencorrectie op de algemene uitkering t.o.v. OZB-opbrengsten Geldrop-Mierlo

2024						
Belastingsoort	Waarde	Ons tarief	Opbrengst	Kortingstarief	Korting	Saldo
OZB eig woningen	7.215.000.000	0,0659%	4.754.685	0,07120%	5.137.080	-382.395
OZB gebr niet woningen	570.000.000	0,1490%	849.300	0,15617%	890.169	-40.869
OZB eig niet woningen	651.000.000	0,1834%	1.193.934	0,20531%	1.336.568	-142.634
			6.797.919		7.363.817	-565.898

Geldrop-Mierlo altijd wel relatief lage tarieven gehad, maar het saldo tussen inkomstencorrectie en eigen opbrengst is omgeslagen bij de herijking van het gemeentefonds die per 1-1-2023 is ingegaan.

Algemene Uitkering Gemeentefonds (5/5)

Inkomstencorrectie op de algemene uitkering t.o.v. OZB-opbrengsten Geldrop-Mierlo

2025						
Belastingsoort	Waarde	Ons tarief	Opbrengst	Kortingstarief	Korting	Saldo
OZB eig woningen	7.830.000.000	0,0656%	5.136.480	0,07312%	5.725.296	-588.816
OZB gebr niet woningen	617.000.000	0,1548%	955.116	0,16394%	1.011.510	-56.394
OZB eig niet woningen	682.000.000	0,1906%	1.299.892	0,21553%	1.469.915	-170.023
			7.391.488		8.206.720	-815.232

Verschil groter geworden:

- GM woningen -8,1% +3,3% +4,1% per saldo -0,7%
- Rijk woningen -3,5% +6,3% per saldo 2,8%
- GM niet-woningen -3,5% +3,3% +4,1% per saldo +3,9%
- Rijk niet-woningen -1,25% +6,3% per saldo 5,05%

Omdat wij via de BSOB de WOZ-waarden eerder ontvangen dan verwerking door BZK via de Landelijke Voorziening WOZ werken we soms met stelposten in de berekening van de algemene uitkering.

Concluderend

Concluderend

Totale stijging Belastingdruk

Belastingdruk (stijging per huishouden)	2025	
Afvalstoffenheffing	€	32,00
Rioolheffing	€	2,40
Onroerend Zaak Belasting	€	19,00
<i>Totaal</i>	€	53,40

Concluderend

Afvaltarieven

Vast (per huishouden)	2025	
Tarief 2024	€	190,-
Tarief 2025	€	222,-
Stijging	€	32,-

Variabel	2024		2025	
Tarief GFT 80 liter	€	3,05	€	3,15
Tarief GFT 140 liter	€	5,19	€	5,36
Tarief GFT 240 liter	€	8,40	€	8,68
Tarief Rest 80 liter	€	5,92	€	6,12
Tarief Rest 140 liter	€	10,04	€	10,37
Tarief Rest 240 liter	€	16,13	€	16,66
Tarief Hoogbouw 25 liter	€	2,09	€	2,16
Tarief Hoogbouw 40 liter	€	3,44	€	3,55

Variabele tarieven stijgen volgens de gewogen kostenindex van 3,3%.
Tarieven voor de milieustraat blijven ongewijzigd.

Te overwegen beleidskeuzes

- Frequentie papierinzameling verlagen
- Ongedaan maken extra inzamelroutes PBD
Frequentie inzamelroutes PBD verhogen
- Luierinzameling afschaffen